

Ontdek méér klassiek op [orkest.nl](https://www.orkest.nl)

Sjostakovitsj' Symfonie nr. 8 en Larchers Celloconcert

Dirigent Dima Slobodeniouk keert terug met de tragische *Achtste symfonie* van Sjostakovitsj. Daarnaast klinkt de Nederlandse première van het nieuwste celloconcert van Thomas Larcher, met als solist Ivan Karizna.

za 7 februari 2026, 20:15
zo 8 februari 2026, 14:15
Het Concertgebouw

Nederlands Philharmonisch
Dima Slobodeniouk, dirigent
Ivan Karizna, cello

Dima Slobodeniouk

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief

Altijd weten wat er speelt? Schrijf je in voor de nieuwsbrief van het Nederlands Kamerorkest en het Nederlands Philharmonisch. Hoor als eerste over concerttips, achtergrondinterviews, speciale producties en nieuwe concerten. Scan de QR-code om je aan te melden.

NEDERLANDS ⁴⁰jaar
PHILHARMONISCH

orchestra Van Lamsweerde Amsterdam

Marina Viotti
alt

Nikola Hillebrand
sopraan

Laurens
Symfonisch

Lorenzo
Viotti
Mahler 2

Yakult

vr 16 jan & za 17 jan — Het Concertgebouw

[orkest.nl](https://www.orkest.nl)

PROGRAMMA

Gustav Mahler (1860 - 1911) Symfonie nr. 2 'Auferstehung' (1894)

- I. Allegro maestoso: Mit durchaus ernstem und feierlichem Ausdruck
- II. Andante moderato: Sehr gemächlich. Nie eilen
- III. In ruhig fließender Bewegung
- IV. Urlicht: Sehr feierlich, aber schlicht (Choralmässig)
- V. Im Tempo des Scherzos: Wild herausfahrend - Langsam -
Allegro energico - Langsam

NEDERLANDS PHILHARMONISCH

Lorenzo Viotti, dirigent
Nikola Hillebrand, sopraan
Marina Viotti, alt
Laurens Symfonisch

vr 16 januari, 20:15
za 17 januari, 20:15
Het Concertgebouw

Duur concert: ca. 80 minuten (geen pauze)

VOORPROGRAMMA

NPO Klassiek-presentator Ab Nieuwdorp leidt het programma in.
vr 16 januari, 19:40 - 20:00
za 17 januari, 19:40 - 20:00
in de Spiegelzaal

RADIO-OPNAME

Het concert van 16 januari wordt opgenomen door NPO Klassiek in het Avondconcert. Kijk voor meer informatie op npoklassiek.nl/avondconcert.

Een allesoverheersend gevoel van liefde

Gustav Mahler schonk ons een bescheiden aantal opusnummers: de kern van zijn werk bestaat uit negen voltooide symfonieën en een handvol liedcycli met orkestbegeleiding. Maar die muziek is zó grandioos – elk stuk een universum op zichzelf – dat Mahler wordt gezien als een van de meest invloedrijke componisten van de twintigste eeuw.

Toch zagen zijn tijdgenoten hem vooral als dirigent. Tijdens het ontstaan van de *Tweede symfonie*, tussen 1888 en 1894, steeg zijn ster als dirigent tot grote hoogte, en drie jaar na voltooiing zou hij als directeur van de Weense Staatsoper bekend komen te staan als een van de belangrijkste dirigenten ter wereld. Door zijn verplichtingen als dirigent was Mahler noodgedwongen een zomercomponist. Maar componeren was voor Mahler heel veel meer dan vakantiewerk. Zijn symfonische ambitie kende geen grenzen ('een symfonie moet als de wereld zijn, en alles bevatten') en Mahler was zeer zelfkritisch ('alles wat niet perfect is tot in het kleinste detail, is gedoemd te verwelken').

In 1888, hetzelfde jaar dat hij zijn *Eerste symfonie* voltooide, componeerde Mahler een eendelig symfonisch werk: *Totenfeier*. Lang twijfelde hij of hij het zou opnemen in een grootschalige symfonie, of als op zichzelf staand symfonisch gedicht zou publiceren. Toen hij zijn *Totenfeier* op de piano voorspeelde aan Hans von Bülow, riep de scherpe criticus en dirigent van wereldfaam verbouwereerd uit dat deze muziek Wagners *Tristan und Isolde* (op dat moment de meest moderne muziek denkbaar) als een Haydn-symfonie liet klinken.

Twee jaar later componeerde Mahler het tweede en derde deel tijdens de zomer die hij doorbracht in Steinbach aan de Attersee. Maar hij bleef worstelen met de twee losse delen en het symfonische gedicht. Hoe kon hij alles bij elkaar brengen? En toen overleed Von Bülow. Mahler was zeer aangedaan, Von Bülow was zowel zijn criticus als mentor én vriend geweest. Tijdens de begrafenisdienst werd een koorwerk uitgevoerd op het gedicht *Die Auferstehung* van Friedrich Gottlieb Klopstock. De woorden

‘Auferstehn, ja, auferstehn wirst du, Mein Staub, nach kurzer Ruh’ troffen Mahler als een blikseminslag. Ineens wist hij hoe de symfonie zijn uiteindelijke vorm moest krijgen. Hij nam de eerste twee strofen uit Klopstocks gedicht en vulde die aan met eigen woorden, waarin de thema’s dood, verlossing en opstanding centraal staan. Dit grandioze deel, bijna een symfonie op zich, werd de finale. Het symfonische gedicht *Totenfeier* werd het eerste deel, en na de twee delen die hij in 1893 componeerde voegde hij nog de prachtige altsolo ‘Urlicht’ uit zijn liedbundel *Des Knaben Wunderhorn* toe als vierde deel.

En zo construeerde Mahler een grandioze spirituele gang rondom de dood. Die begint in het eerste deel vol woede, angst en doodsstrijd. Dramatisch en onverbiddelijk duwt Mahler ons met de neus op de feiten en confronteert ons met onze sterfelijkheid. Dat begint al in de eerste maten, met spannende strijkerstremoli en niets ontziende lage strijkers die unisono een onontkoombare mars inzetten. Als de rest van het orkest zich bij de strijkers voegt, worden we volledig meegesleept in Mahlers panische doodsangst, die slechts af en toe onderbroken wordt door lyrische melodieën en koralen van een schoonheid die direct al niet meer binnen handbereik lijkt, maar tot het rijk der herinneringen behoort.

In het veel lichtere tweede deel blikt Mahler terug op het leven van dierbaren. Dat doet Mahler niet alleen met een bitterzoete sfeer, maar ook door de dans die hij hiervoor gebruikt: het menuet. Die elegante Franse hofdans was een vast onderdeel van de klassieke symfonie, maar in de tijd van Mahler was het een ouderwetse vorm die in onbruik was geraakt. Met dit menuet herdenkt hij vervlogen tijden van weleer.

Het derde deel begint met dreigende paukenslagen, maar ontpopt zich al gauw tot een ironisch en wrang scherzo waarin Mahler de melodie van zijn Lied ‘Des Antonius von Padua Fischpredigt’ uit *Des Knaben Wunderhorn* citeert. In dat lied preekt de heilige Antonius van Padua als de kerk leeg is voor de vissen. De dieren luisteren aandachtig, maar blijven doen wat ze altijd deden. De omspelende versieringen in met name de strijkers en de houtblazers lijken de zinloosheid van het bestaan te onderstrepen: alles draait maar rond en rond.

En dan dan ineens klinkt er een stem. Één stem, vanuit het niets: ‘O Röschen rot’. De eerste noot van de altsolist in dit vierde deel *Urlicht* is een halve toon hoger dan de muziek van het vorige deel. Mahler tilt alles als het ware op en opent een nieuwe klankwereld: simpel, onschuldig, magisch; een bijna kinderlijk gebed waarin de gekwetste ziel naar het geluk in het hiernamaals verlangt. Na de kalme zielenrust van dit vierde deel gooit Mahler alle sluizen open:

‘De graven springen open en alle schepselen worstelen zich krijsend en tandenklapperend los uit de aarde. Ze komen aangemarcheerd in een geweldige stoet: bedelaars en rijken, volk en koningen, de ecclesia militans, de pausen. Bij allen dezelfde angst, want voor God is niemand rechtvaardig. Daartussen klinkt steeds weer, als uit een andere wereld, het grote appèl (de hoorns en later ook trompetten uit de verte). Ten slotte, nadat allen in de grootste verwarring door elkaar geschreeuwd hebben, klinkt de langgerekte stem van de vogel des doods (de fluit en piccolo tijdens de laatste passage met de koperblazers uit de verte) uit het laatste graf, die eindelijk ook sterft.’ Aldus Mahler.

Mysterieus zet het koor vervolgens het ‘Auferstehen’ in. In het originele gedicht van Klopstock geldt Christus als verlosser, maar bij Mahler is het de mens zelf die door zijn liefde de onsterfelijkheid kan bereiken. De symfonie eindigt in een stralende overwinning op de dood, met een hoogtepunt op de tekst ‘Sterben wird ich um zu leben’. Mahler trekt alle registers open: het koper dat eerder uit de verte speelde, speelt nu in de zaal en zelfs het orgel doet mee. Angst maakt plaats voor verrukking: ‘er is geen straf en beloning,’ schreef Mahler, ‘alleen maar een allesoverheersend gevoel van liefde.’

Tekst: Alexander Klapwijk

Nederlands Philharmonisch

Het Nederlands Philharmonisch is als vaste partner van De Nationale Opera hét operaorkest van Nederland. Daarnaast heeft het orkest een eigen concertserie in Het Concertgebouw en is het op podia ver buiten Nederland te beluisteren, van Rotterdam tot Wenen en Parijs. Naast het grote repertoire van Wagner, Strauss, Mahler en Stravinsky speelt het Nederlands Philharmonisch ook regelmatig wereldpremières van hedendaagse componisten: Nederlandse maar ook internationale opdrachtwerken. Tussen 2021 en 2025 speelde het orkest succesvolle concerten met de veelbesproken en briljante Lorenzo Viotti als chef-dirigent. In dit jubileumseizoen – het orkest bestaat veertig jaar! – keert hij terug als gast met meesterwerken als Mahlers magistrale *Symfonie nr. 2*.

We verwelkomen topsolisten als Patricia Kopatchinskaja en Isabelle Faust, maar ook meesterdirigenten als Sir Mark Elder en Dima Slobodeniuk en natuurlijk onze eredirigent Hartmut Haenchen. Hiernaast geven we ook ruim baan aan de jongere generatie: solisten als Nikola Meeuwsen, Tomohty Ridout, Ivan Karizna en dirigenten als Eva Ollikainen, Pierre Bleuse en Aziz Shokhakimov.

Lorenzo Viotti, dirigent

Lorenzo Viotti is de vaste gastdirigent van het Nederlands Philharmonisch. Viotti studeerde piano, zang en slagwerk in Lyon. Daarna koos hij, net als zijn vader Marcello Viotti, voor het dirigentschap. Hij volgde lessen indirigeren bij Georg Mark in Wenen en Nicolás Pasquet in Weimar, en dirigeerde gerenommeerde orkesten, waaronder de Münchner Philharmoniker, Wiener Symphoniker, Berliner Philharmoniker, Filarmonica della Scala en natuurlijk het Nederlands Philharmonisch en de Nationale Opera. Ook dirigeerde hij bij andere internationale operahuizen zoals The Metropolitan Opera en de Wiener Staatsoper. In 2024 ging Viotti als een van de jongste dirigenten ooit op tour met de Wiener Philharmoniker. Vanaf seizoen 2026-2027 gaat hij als chef-dirigent aan de slag bij het Tokyo Symphony Orchestra. En vanaf 2028 is Viotti muzikaal directeur (musical director) van het Zurich Opera House, een van de beste operahuizen ter wereld. Hij volgt daar de Italiaanse dirigent Gianandrea Noseda op.

Nikola Hillebrand, sopraan

De Duitse sopraan Nikola Hillebrand heeft snel een plaats verworven op 's werelds belangrijkste podia, met optredens in de Opéra de Paris, de opera's van Hamburg en Zürich en de Semperoper Dresden, waar ze van 2020 tot 2024 ensemblelid was. Haar bekendste rollen zijn onder meer Pamina, Susanna, Adele, Gretel, Zdenka en Sophie in *Der Rosenkavalier*, die ze dit seizoen onder Christian Thielemann vertolkt in de Weense Staatsopera en de Staatsopera van Berlijn. Andere recente hoogtepunten zijn concerten met het Boston Symphony Orchestra en Andris Nelsons, de Wiener Philharmoniker en Tugan Sokhiev, de Berliner Philharmoniker en Raphael Pichon, de Staatskapelle Berlin en Christian Thielemann, en het Bayerische Rundfunk Symphonieorchester en Sir Simon Rattle. Als winnares van de internationale wedstrijd 'Das Lied 2019' blijft ze internationaal recitals geven. Ze trad al op tijdens het Heidelberger Frühling, de liedfestivals van Leeds en Oxford, in de Wigmore Hall in Londen en tijdens de Schubertiade in Hohenems en Schwarzenberg.

Marina Viotti, alt

Marina Viotti werd bekroond met de prijs voor Beste Jonge Zangeres van het Jaar tijdens de International Opera Awards in Londen (2019), wat haar internationale doorbraak betekende. De afgelopen seizoenen trad ze op in grote operahuizen, waaronder de Staatsoper Berlin, waar ze debuteerde als Dorabella (*Così fan tutte*) onder leiding van Daniel Barenboim en later Cherubino (*Le nozze di Figaro*) zong. Ze keerde terug naar La Scala als Maddalena (*Rigoletto*), een rol die ze ook in Zürich en München heeft vertolkt. Andere hoogtepunten zijn Nicklausse/Muse (*Les Contes d'Hoffmann*) in het Liceu, Rosina in het Bolshoi, Orlovsky in Florence, Arsace in Lausanne en Alceste in Rome. Marina Viotti werkte eerder al succesvol samen met het Nederlands Philharmonisch bij het Feestconcert van 2024 en in *Die Fledermaus* van J. Strauss Jr., beide gedirigeerd door haar broer Lorenzo. Ze is een veelgevraagd concert- en recitalartieste, bekend om haar innovatieve programma's op internationale festivals.

Laurens Symfonisch

Laurens Symfonisch is het grote, jonge koor van Rotterdam, onder leiding van Wiecher Mandemaker. Het maakt deel uit van de koorfamilie Laurens Vocaal, waarin de koren hun eigen identiteit behouden en samen de mooiste koormuziek presenteren. Wiecher Mandemaker is artistiek leider van Laurens Vocaal en dirigent van de koren. Hij studeerde koordirectie, orgel en kerkmuziek aan het Rotterdams Conservatorium, en zijn repertoire strekt zich uit van de renaissance tot heden. Sinds 2010 oogst het Laurens Symfonisch succes met symfonische projecten, van Beethovens *Negende* en Brahms' *Ein deutsches Requiem* tot Brittens *War Requiem* en Elgars *The Dream of Gerontius*. Samenwerkingen met het Concertgebouworkest leverden een veelgeprezen cd op van Honeggers *Jeanne d'Arc au bûcher*. Net voor de pandemie klonk *Frau ohne Schatten* onder leiding van Nézet-Séguin, en tijdens de lockdown trok het koor wereldwijd aandacht met een videoproductie van Beethovens *Negende*. Na de heropening volgden Verdi's *Requiem* en Mahlers *Tweede symfonie*. Recent werkte het koor mee aan de wereldpremière van Tan Duns *Requiem for Nature* (2023) en voerde het Mahlers *Derde*, Stravinsky's *Psalmensymfonie* en Schönbergs *Gurre-Lieder* uit onder leiding van topdirigenten als Klaus Mäkelä en Ricardo Chailly.

Masterminds over Mahler

In deze podcast hoor je meer over de mens achter de grote componist. Musicoloog Kees Wisse en podcastmaker Botte Jellema duiken samen in het vaak complexe leven van de grote meesters in de

klassieke muziek. De aflevering over het leven en de muziek van Mahler is te beluisteren in diverse podcastapps of via orkest.nl/mahler.

Klassieke muziek voor iedereen. Maak jij het mogelijk?

Bij ons krijgt iedereen de kans om te ervaren wat klassieke muziek met je doet. We verwelkomen jaarlijks duizenden kinderen, leiden getalenteerde dirigenten en orkestmusici op en spelen niet alleen op de prestigieuze podia van Het Concertgebouw en De Nationale Opera, maar ook voor buurtbewoners in onze eigen NedPhO-Koepel, in poptempel Paradiso voor nieuw publiek en met kleine ensembles in zieken- en verzorgingshuizen. Geniet je van onze concerten en gun je dit iedereen? Kijk op orkest.nl/steun wat je als Vriend of Geefkringlid kunt doen.

Gustav Mahler

IV. Urlicht

‘Des Knaben Wunderhorn’ (Achim von Arnim en Clemens Brentano)

O Röschen rot!
Der Mensch liegt in größter Not!
Der Mensch liegt in größter Pein!
Je lieber möchte ich im Himmel sein!

O roosje rood!
De mens verkeert in hoge nood!
De mens verkeert in grote pijn!
Liever zou ik in de hemel willen zijn!

Da kam ich auf einen breiten Weg;
Da kam ein Engelein und wollt mich
abweisen.
Ach nein! Ich ließ mich nicht abweisen!
Ich bin von Gott und will wieder zu
Gott!
Der liebe Gott wird mir ein Lichtchen
geben, Wird leuchten mir bis in das
ewig selig Leben!

Toen kwam ik op een brede weg.
Toen kwam er een engeltje dat mij
wilde wegsturen.
Maar nee, ik liet mij niet wegsturen!
Ik ben van God en wil terugkeren
naar God!
De lieve God zal mij een lichtje geven,
dat mijn pad verlicht tot in het
eeuwige zalige leven!

Gustav Mahler

V. Im Tempo des Scherzo

Uit ‘Die Auferstehung’ door Friedrich Gottlieb Klopstock
(tekst bewerkt door Mahler)

Aufersteh’n, ja aufersteh’n wirst du,
mein Staub, nach kurzer Ruh’!
Unsterblich Leben! Unsterblich Leben
will der dich rief dir geben!

Sta weer op, ja, sta weer op,
Zul je dat doen, mijn stof, na een
korte rust!
Onsterfelijk leven! Onsterfelijk leven
Zal hij die je riep, je geven.

Wieder aufzublüh’n wirst du gesät!
Der Herr der Ernte geht
und sammelt Garben
uns ein, die starben!

Je bent gezaaid om weer te bloeien!
De Heer van de oogst gaat
En verzamelt schoven,
Ons, die zijn gestorven.

O glaube, mein Herz, o glaube:
es geht dir nichts verloren!
Dein ist, ja dein, was du geseht,
dein, was du geliebt,
was du gestritten!

O geloof, mijn hart, O geloof:
Niets is voor jou verloren!
Van jou, ja van jou, is wat je begeerde
Van jou, wat je hebt liefgehad
Waarvoor je hebt gevochten!

O glaube,
du warst nicht umsonst geboren!
Hast nicht umsonst gelebt,
gelitten!

O geloof,
Je bent niet voor niets geboren!
Je hebt niet voor niets geleefd,
Noch geleden!

Was entstanden ist,
das muss vergehen!
Was vergangen, aufersteh’n!
Hör’ auf zu beben!
Bereite dich zu leben!

Wat geschapen is
Moet vergaan;
Wat vergaan is, staat weer op!
Houd op met beven!
Bereid je voor om te leven!

O Schmerz! Du Alldurchdringer!
Dir bin ich entrungen!
O Tod! Du Allbezwinger!
Nun bist du bezwungen!

O Pijn, jij doorboorder van alle dingen,
Van jou ben ik ontworsteld!
O Dood, jij overwinnaar van alle dingen,
Nu ben jij overwonnen!

Mit Flügeln, die ich mir errungen,
in heißem Liebesstreben,
werd’ ich entschweben
zum Licht, zu dem kein Aug’
gedrungen!

Met vleugels die ik voor mezelf heb
gewonnen,
In het felle streven van de liefde,
Zal ik omhoog zweven
Naar het licht dat geen oog heeft
doorgegrond!

Sterben werd’ ich, um zu leben!

Ik zal sterven om te leven.

Aufersteh’n, ja aufersteh’n wirst du
mein Herz, in einem Nu!
Was du geschlagen
zu Gott wird es dich tragen!

Sta weer op, ja, sta weer op,
Zul je dat doen, mijn hart, in een oogwenk!
Wat je hebt overwonnen,
Zal je naar God brengen!